

Тетяна Борисова, Галина Ціх

1010011010110 1011010 011 10110110101110010 1101

**МІЖНАРОДНА
КОНКУРЕНЦІЯ**

Тернопіль
2016

УДК 339.13(075.8)
ББК 65.9(2)30
Б82

Рекомендовано до друку на засіданні вченої ради
Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя
(протокол № 4 від 21 квітня 2015 р.)

Рецензенти:

А.С. Філіпенко, докт. економ. наук, професор,
В.В. Козюк, докт. економ. наук, професор,
П.М. Леоненко, докт. економ. наук, професор

Б82 Борисова Т.М. Міжнародна конкуренція : навчальний посібник /
Борисова Т.М., Ціх Г.В. – Тернопіль : Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя,
2016. – 164 с.

ISBN 978-966-305-077-5

Розглянуто основи теорії міжнародної економічної конкуренції, висвітлено зарубіжний досвід регулювання економічної конкуренції серед комерційних та некомерційних підприємств і організацій.

Призначено для студентів вищих навчальних закладів, викладачів та підприємців.

УДК 339.13(075.8)
ББК 65.9(2)30

ISBN978-966-305-077-5

© Борисова Т.М., Ціх Г.В. 2016
© Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя 2016

ЗМІСТ

Вступ.....	6
<i>Тема 1. Конкуренція та антиконкурентна практика</i>	7
Навчальні цілі.....	7
1.1. Суть і значення економічної конкуренції.....	7
1.2. Види економічної конкуренції та їх характеристика.....	12
1.3. Дії підприємств, що обмежують конкуренцію на ринку. Антиконкурентні дії державних органів.....	18
Резюме.....	22
Контрольні запитання.....	23
Тестові завдання для перевірки знань.....	23
З практики міжнародної конкуренції.....	25
<i>Тема 2. Теоретичні засади міжнародної конкуренції</i>	28
Навчальні цілі.....	28
2.1. Поняття міжнародної конкуренції.....	28
2.2. Класифікація міжнародної конкурентної поведінки.....	30
2.3. Специфіка міжнародної конкуренції на ринку товарів та послуг.....	32
2.4. Дії державних органів, що обмежують міжнародну конкуренцію.....	34
Резюме.....	35
Контрольні запитання.....	35
Тестові завдання для перевірки знань.....	35
З практики міжнародної конкуренції.....	37
<i>Тема 3. Міжнародне конкурентне середовище</i>	40
Навчальні цілі.....	40
3.1. Міжнародне конкурентне середовище: сутність та складові.....	40
3.2. Рівні та типи міжнародних конкурентних середовищ.....	41
3.3. Фактори, що впливають на конкурентне середовище.....	43
3.4. Оцінювання стану конкурентного середовища.....	44
Резюме.....	46
Контрольні запитання.....	46
Тестові завдання для перевірки знань.....	46
З практики міжнародної конкуренції.....	49
<i>Тема 4. Конкурентна стратегія на міжнародному ринку</i>	51
Навчальні цілі.....	51
4.1. Суть конкурентної стратегії на міжнародному ринку.....	51
4.2. Чинники формування конкурентних стратегій на міжнародному ринку.....	52
4.3. Класифікація міжнародних конкурентних стратегій.....	53
4.4. Причини невдалої конкурентної стратегії на міжнародному ринку... Резюме.....	58
Контрольні запитання.....	58
Тестові завдання для перевірки знань.....	59
З практики міжнародної конкуренції.....	60

Тема 5. Міжнародна конкурентоспроможність підприємств і товарів (послуг).....	63
Навчальні цілі.....	63
5.1. Поняття конкурентоспроможності. Міжнародна конкурентоспроможність підприємств.....	63
5.2. Чинники міжнародної конкурентоспроможності підприємств.....	64
5.3. Міжнародна конкурентоспроможність товару (послуги).....	66
5.4. Основні напрями підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємств.....	67
Резюме.....	70
Контрольні запитання.....	71
Тестові завдання для перевірки знань.....	71
З практики міжнародної конкуренції.....	73
Тема 6. Міжнародна конкурентоспроможність галузей та національних економік.....	75
Навчальні цілі.....	75
6.1. Суть міжнародної конкурентоспроможності галузі.....	76
6.2. Детермінанти міжнародної конкурентоспроможності галузі.....	77
6.3. Оцінювання міжнародної конкурентоспроможності галузі.....	82
6.4. Міжнародна конкурентоспроможність національних економік: сутність та методи оцінювання.....	83
Резюме.....	85
Контрольні запитання.....	86
Тестові завдання для перевірки знань.....	86
З практики міжнародної конкуренції.....	89
Тема 7. Регулювання конкурентних відносин на національному і міжнародному рівнях.....	91
Навчальні цілі.....	91
7.1. Регулювання конкуренції: доцільність, переваги та недоліки.....	91
7.2. Напрями регулювання міжнародної конкуренції.....	93
7.3. Особливості державного регулювання конкуренції в різних країнах..	96
7.4. Регулювання конкуренції в Україні.....	100
Резюме.....	103
Контрольні запитання.....	103
Тестові завдання для перевірки знань.....	103
З практики міжнародної конкуренції.....	105
Тема 8. Україна у міжнародному конкурентному середовищі.....	106
Навчальні цілі.....	106
8.1. Українські підприємства у міжнародному конкурентному середовищі.....	107
8.2. Вітчизняні галузі промисловості у міжнародному конкурентному середовищі.....	112
8.3. Міжнародна конкурентоспроможність національної економіки.....	114
8.4. Членство України в СОТ у контексті міжнародної конкуренції.....	115

8.5. Членство України в ЄС: перспективи міжнародної конкуренції.....	117
Резюме.....	120
Контрольні запитання.....	120
Тестові завдання для перевірки знань.....	120
З практики міжнародної конкуренції.....	122
<i>Тема 9. Особливості міжнародної конкуренції у некомерційному секторі</i>	126
Навчальні цілі.....	126
9.1. Некомерційні підприємства та організації як особливі інститути громадянського суспільства.....	126
9.2. Особливості конкурентних стосунків у некомерційному секторі.....	128
9.3. Чинники міжнародної конкуренції у некомерційному секторі.....	131
9.4. Міжнародна конкурентоспроможність НКО та їх продуктів.....	133
Резюме.....	136
Контрольні запитання.....	136
Тестові завдання для перевірки знань.....	137
З практики міжнародної конкуренції.....	139
Список використаних джерел.....	142
Словник основних термінів	150
Предметний покажчик	154
Додатки.....	156

Навчально-методична література

Борисова Т.М., Ціх Г.В.

МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНЦІЯ

Навчальний посібник

Редактор *Є.І. Грищенко*
Коректор *Н.Б. Коваль*
Комп'ютерне верстання *О.А. Дзядик*

Формат 60x90/16. Обл. вид. арк. 8,93 Тираж 300 прим. Зам. № 2621

Видавництво Тернопільського національного
технічного університету імені Івана Пулюя.
46001, м. Тернопіль, вул. Руська, 56.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4226 від 08.12.11.